

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησεως: 299/2015

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίαση της 9^{ης} Δεκεμβρίου 2015

Σύνθεση:

- Πρόεδρος :** Χρυσάφουλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.
- Μέλη :** Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης και Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους
- Εισηγήτρια :** Ελένη Λευθεριώτου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου)
- Αριθμός Ερωτήματος:** Το υπ'αριθ. πρωτ. 44/2237/12-1-2015 έγγραφο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Δ/ση Προγραμματισμού και Εφαρμογών - Τμήμα Διαρθρωτικών Παρεμβάσεων
- Ερώτημα:** Ερωτάται :
- α) Εάν, οφείλεται το επιπλέον ποσό σε δικαιούχο του Προγράμματος Πρόωρης Συνταξιοδότησης Γεωργών, μετά από συμψηφισμό της οφειλόμενης ετήσιας ενίσχυσης από την πρόωρη συνταξιοδότηση με το ετήσιο ποσό της προβλεπόμενης κατά νόμο σύνταξης γήρατος του Ο.Γ.Α. για το χρονικό διάστημα από 1-7-2003 μέχρι 1-11-2010, όταν έχει κριθεί με δικαστική απόφαση που έχει καταστεί αμετάκλητη ότι ο δικαιούχος δεν θεμελιώνει δικαίωμα για σύνταξη γήρατος, ούτε ελάμβανε στην

διαφορά της χορηγούμενης "Πρόωρης Σύνταξης" με την βασική σύνταξη γήρατος ΟΓΑ που πλέον λαμβάνει.

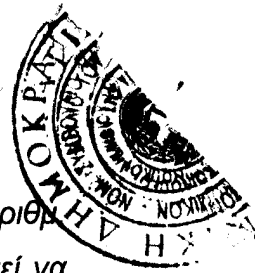
Όλοι οι δικαιούχοι δεδομένων των ορίων ηλικίας ένταξης των στο πρόγραμμα (55 – 64 ετών) σε συνδυασμό με την 15ετή διάρκεια παραμονής των και μέχρι το 75^ο έτος ηλικίας των, υπόκεινται στο συμψηφισμό αυτό.

Για τις ελάχιστες των περιπτώσεων που υπάρχει μη καταβολή βασικής σύνταξης γήρατος ΟΓΑ, μεταγενέστερη χρονικά καταβολή της ή διαφοροποίηση του ποσού αυτού, γνωστοποιείται από τον ενδιαφερόμενο με αντίστοιχη βεβαίωση των αρμοδίων υπηρεσιών του ΟΓΑ στο φορέα εφαρμογής του προγράμματος για την ταυτοποίηση του ποσού που θα συμψηφίζεται ως πραγματικό γεγονός.

Αναφορικά με τα ανωτέρω και της προβλεπόμενης διαδικασίας συμψηφισμού, σας αναφέρουμε δύο περιπτώσεις δικαιούχων του [Π.Θ.] του [Η.] και της [Κ. Μ.] του [Ν.] με το ακόλουθο ιστορικό – πραγματικά περιστατικά :

1. Ιστορικό [Θ. Π.] του [Η.]

- Ο Θ. Π. εντάχθηκε στο πρόγραμμα Πρόωρης Συνταξιοδότησης Αγροτών στις 30-11-1995.
- Με την αριθμ. 10378/2005 απόφαση του Προϊσταμένου του Τμήματος Α1 Συντάξεων Γήρατος του ΟΓΑ απορρίπτεται η αριθμ. 598/2003 αίτηση συνταξιοδότησής του.
- Με την αριθμ. 88623/2006 απόφαση του αρμόδιου οργάνου για την εκδίκαση των ενστάσεων που εκδόθηκε στις 29-9-2006 απορρίφθηκε η ένσταση του Θ. Π. κατά της αριθμ. 10378/2005 απόφασης.
- Ο Θ. Π. με την αριθμ. 109/19-12-06 προσφυγή του ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου ζητεί την ακύρωση των προαναφερόμενων 2 αποφάσεων καθώς και της από 24-2-2005 πράξης – απόφασης της Προϊσταμένης του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης.
- Το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείου Κορίνθου με την αριθμ. 320/2008 απόφαση που δημοσιεύθηκε στις 12-9-2008 απορρίπτει την ανωτέρω προσφυγή.
- Στις 16-4-2009 ο Θ.Π. ασκεί έφεση κατά της αριθμ. 320/2008 απόφασης του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου.
- Το Διοικητικό Εφετείο Τριπόλεως Α΄ Τμήμα Τριμελές με την αριθμ. 299/2011 απόφαση που δημοσιεύθηκε στις 15-9-2011 απορρίπτει την έφεση.

• Ο Θ. Π. μέσω του ΚΕΠ 0557 Δήμου Σικυωνίων μας αποστέλλει την αριθμ. πρωτ. ΚΕΠ 0557/10990640/503561/13-6-2013 αίτησή του με την οποία ζητεί να του καταβληθούν το υπόλοιπο ποσό της μη καταβληθείσας αποζημίωσης Πρόωρης Συνταξιοδότησης λόγω του συμφηφισμού.

• Με το αριθμ. 3065/95557/31-7-2013 έγγραφό μας ζητήθηκε να μας διαβιβασθούν ακριβή αντίγραφα των αποφάσεων του ΟΓΑ και των δύο δικαστικών αποφάσεων.

Παράλληλα με το αριθμ. 3066/95563/31-7-2013 έγγραφό μας ζητήθηκε από την Τράπεζα Πειραιώς να μας διαβιβάσει τα δύο απαντητικά έγγραφα της ΑΤΕbank Νεμέας προς τον Θ.Π. τα οποία επικαλείται στην αίτησή του.

• Με την αριθμ. πρωτ. 857/35057/14-3-14 αίτησή του μας διαβιβάστηκαν τα ζητούμενα έγγραφα και με την αριθμ. πρωτ. 4397/131845/20-10-14 αίτηση, μας διαβιβάστηκε η από 12-3-2014 βεβαίωση αμετακλήτου της αριθμ. 299/15-9-2011 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως.

• Για τον Θ.Π. την 1-7-2003 με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας του ξεκίνησε ο συμφηφισμός της «Πρόωρης Σύνταξης» με την βασική σύνταξη γήρατος του ΟΓΑ και αποδεσμεύτηκε από το πρόγραμμα ολοκληρώνοντας το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα δέσμευσής του στις 1-11-2010 λαμβάνοντας για το χρονικό αυτό διάστημα το μειωμένο ποσό.

2. Ιστορικό [Μ. Κ.] του [Ν.]

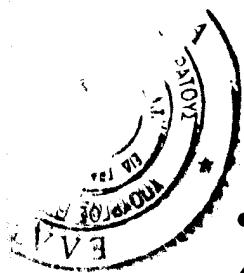
• Η [Μ.Κ.] εντάχθηκε στο πρόγραμμα της Πρόωρης Συνταξιοδότησης Αγροτών στις 31-10-1997.

• Με την αριθμ. 1548/5-6-2002 αίτηση – δήλωση προς τον ΟΓΑ ζητεί την έγκριση συνταξιοδότησής της λόγω γήρατος.

• Με την αριθμ. 10320/2005 απόφαση του Προϊσταμένου του τμήματος Α1 Συντάξεων Γήρατος του ΟΓΑ απορρίπτεται η αίτηση - δήλωση συνταξιοδότησής της.

• Με την αριθμ. 65483/23-1-2006 ένσταση προς το αρμόδιο για την εκδίκαση ενστάσεων Οργάνου του ΟΓΑ ζητεί την ακύρωση της αριθμ. 10320/2005 απόφασης.

• Με την αριθμ. 88220/23-6-2006 απόφαση του Οργάνου ζητήθηκε η προσκόμιση νέων στοιχείων και στη συνέχεια η υπόθεση επανεξετάστηκε και με την αριθμ. 89256/24-11-2006 απόφαση, η ένσταση τελικά απορρίφθηκε.

- Με την από 8-5-2007 προσφυγή της ενδιαφερομένης κατά του ΟΓΑ προς το Διοικητικό Πρωτοδικείο Μυτιλήνης ζητείται η ακύρωσή της προσβαλλόμενης αριθμ. 89256/2006 απόφασης αρμοδίου οργάνου του ΟΓΑ.
- Με την αριθμ. 247/2009 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μυτιλήνης που δημοσιεύθηκε στις 30-11-2009 ακυρώνεται η αριθμ. 89256/2006 απόφαση και παραπέμπεται η υπόθεση λόγω συνθέσεως του Οργάνου, στη Διοίκηση για νέα κρίση.
- Σε εκτέλεση της τελευταίας απόφασης η από 23-1-2006 ένσταση προσδιορίσθηκε για νέα εξέταση από το όργανο ενστάσεων (με νέα σύνθεση) στις 12-5-2010 οπότε εκδόθηκε η αριθμ. 99471/19-6-2010 απόφαση με την οποία ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία.
- Στις 12-10-2011 σε συνεδρίαση του αρμοδίου οργάνου για την εκδίκαση της αριθμ. 65483 ένστασης της [Μ.Κ.] κατά της αριθμ. 10320/6-10-2005 απόφασης, από τα στοιχεία του φακέλου όπως συμπληρώθηκε με την προδικαστική απόφαση, το όργανο με την αριθμ. 102361/2011/16-5-2012 απόφασή του απορρίπτει την κρινόμενη ένσταση.
- Κατά της νέας αυτής απόφασης εκκρεμεί η εκδίκαση νέας προσφυγής της προς το Διοικητικό Πρωτοδικείο Μυτιλήνης.
- Η [Κ.Μ.] έχει προσκομίσει στην ΑΤΕ Μυτιλήνης την από 28-11-2011 βεβαίωση του Γενικού Μητρώου Συνταξιούχων του ΟΓΑ με την οποία βεβαιώνεται ότι η ενδιαφερόμενη μέχρι σήμερα δεν συνταξιοδοτείται από τον ΟΓΑ.
- Για την Μ.Κ. την 1-7-2002 με την συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας της ξεκίνησε ο συμψηφισμός της "Πρόωρης Σύνταξης" με την βασική σύνταξη γήρατος ΟΓΑ και αποδεδειχθήκε από το πρόγραμμα ολοκληρώνοντας το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα δέσμευσής της στις 1-10-2012 λαμβάνοντας μειωμένο ποσό αποζημίωσης από το πρόγραμμα της "Πρόωρης"».

3. Πέραν των ανωτέρω εκτεθέντων στο έγγραφο του ερωτήματος, από τα στοιχεία του φακέλου που τέθηκαν υπόψη μας προκύπτουν τα εξής :

Ως προς τον Θ. Π.

4. α. Από το σκεπτικό της προαναφερθείσας υπ'αριθ. 299/15-9-2011 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως, με την οποία απορρίφθηκε η έφεση του Θ. Π. και της οποίας γίνεται επίκληση στο ερώτημα, προκύπτουν τα εξής :

«5. Επειδή, ... το Δικαστήριο λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψιν ότι : 1) ο εκκαλών ήταν από 21.3.1978 ασφαλισμένος στο Τ.Ε.Β.Ε., Ταμείο κύριας ασφαλίσεως, ως μέλος της ετερόρρυθμης τεχνικής εταιρείας «Π... Π... και Σια Ε.Ε.» ... 2) στην από 12.8.2003 κοινή βεβαίωση του ανταποκριτή του Ο.Γ.Α. και του Γεωργικού – Πιστωτικού Συνεταιρισμού Τιτάνης Κορινθίας, βεβαιώνεται μεν ότι οι εκκαλών απασχολήθηκε από το έτος 1959 προσωπικά με την εκμετάλλευση της αγροτικής του περιουσίας, την οποία παραχώρησε από το έτος 1995 στο γιό του λόγω εντάξεώς του στο καθεστώς πρόωρης συνταξιοδότησεως αγροτών, όμως δεν βεβαιώνεται και ότι ο εκκαλών κατά το διάστημα αυτό αποκέρδαινε από την εκμετάλλευση αυτή κάποιο εισόδημα και σε ποιο ύψος, 3) από τις προσκομιζόμενες από τον εκκαλούντα εκκαθαρίσεις παραδοθείσης σταφίδας, χρήσεων 1992-1993, 1993-1994 και 1994-1995 του Υποκαταστήματος Νεμέας του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού, προκύπτει ότι αυτός έλαβε για παραδοθείσες ποσότητες 219,297 και 150 κιλών σταφίδας, πολύ μικρά ποσά, ήτοι 2.146, 2.911 και 2.940 δραχμών, αντιστοίχως, ενώ από κανένα άλλο στοιχείο δεν προκύπτει η απόκτηση από τον εκκαλούντα εισοδήματος από την άσκηση της αγροτικής δραστηριότητας, ικανού να του εξασφαλίσει το βιοπορισμό του από το έτος 1959 και εντεύθεν και 4) από τα εκκαθαριστικά σημειώματα φόρου εισοδήματος ετών 1999-2003 προκύπτει η απόκτηση από τον εκκαλούντα σημαντικού εισοδήματος από τη συμμετοχή του στην ανωτέρω εταιρεία, ήτοι ύψους 1.780.143, 3.080.033, 2.684,966, 2876.956 δραχμών και 4.437,36 ευρώ, αντιστοίχως, κρίνει ότι ο εκκαλών από το έτος 1959 και εντεύθεν δεν απασχολήθηκε κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα στην αγροτική οικονομία επί 25 έτη από την συμπλήρωση του 21^{ου} έτους της ηλικίας του, προϋπόθεση απαραίτητη, προκειμένου να λάβει τη βασική σύνταξη γήρατος από τον Ο.Γ.Α. ... και συνεπώς αυτός δεν δικαιούται της συντάξεως αυτής ...».

β. Ο Θ.Π., υπέβαλε μέσω του Κ.Ε.Π. Δήμου Σικυωνίων την υπ' αριθ. πρωτ. Κ.Ε.Π. 0557/Φ. 10990640/503561/13-6-2013 αίτηση προς την ερωτώσα υπηρεσία, με το ακόλουθο περιεχόμενο :

«Η μακροχρόνια ως άνω εκκρεμοδικία, η οποία έληξε το έτος 2011, με την ως άνω υπ' αριθ. 299/2011 τελεσίδικη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως, η οποία έκρινε ότι δεν δικαιούμαι βασικής σύνταξης γήρατος ΟΓΑ ... αποτέλεσε την αιτία, ένεκα της οποίας, από 1-07-2003 μέχρι 1-11-2010, καίτοι έπρεπε να μου κατατίθενται μηνιαίως 350 ευρώ αποζημίωση πρόωρης σύνταξης), ξεκίνησε ο

προειρημένους συμψηφισμούς με την βασική σύνταξη γήρατος ΟΓΑ, την οποία όμως δεν έπαιρνα και ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΕΛΑΒΑ κατά τα προειρημένα και συνακόλουθα μου κατατίθεντο μηνιαίως 57,47 ευρώ για ολόκληρο το παραπάνω χρονικό διάστημα.

Κατόπιν αυτών μου οφείλεται η διαφορά που προκύπτει από την αφαίρεση της ως άνω καταβληθείσας, από την άνω οφειλόμενη καθ'όλο το παραπάνω χρονικό διάστημα, νομιμοτόκως μέχρις εξοφλήσεως $(350-57,47=)$ 292,53 ευρώ μηνιαίως επί $\{(7 \text{ έτη επί } 12 \text{ μήνες} = 84) + 3\}$ 87 μήνες = 25.450,11 ευρώ νομίμως εντόκως μέχρις εξοφλήσεως, με την παρούσα μου δε αιτούμαι όπως μου τα καταβάλετε».

Ως προς την Μ.Κ.

5. α. Στην υπ'αριθ. 102361/2011/16-5-2012 απόφασή του Ο.Γ.Α., η οποία απορρίπτει την ένσταση της Μ.Κ. και κατά της οποίας εκκρεμεί προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, εκτίθενται τα εξής :

«Περαιτέρω, προκύπτει ότι, κατά τα οικονομικά έτη 1999, 2000, 2001, και 2002 (βλ. αντίστοιχα εκκαθαριστικά σημειώματα), η ενιστάμενη δεν δηλώνει συγκεκριμένο εισόδημα από γεωργικές εργασίες, ενώ οι βεβαιώσεις που προσκομίσθηκαν από την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λέσβου (αρ. πρωτ. 139/17-4-2007), τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Ακρασίου (ημερ. 17-10-2011) την Δ/ση Γεωργίας Λέσβου (ημερ. 19-12-2003), τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Παλαιοχωρίου (ημερ. 22-10-2007) και τη Δ/ση Γεωργίας Λέσβου (αρ. πρωτ. 17882/15-12-2003), βεβαιώνουν μεν ότι ήταν εγγεγραμμένη στο μητρώο Αγροτών και παρέδιδε ελαιόκαρπο ως παραγωγός ελαιολάδου, για το οποίο μάλιστα έλαβε επιδότηση αλλά μόνο κατά τα έτη 1995-1997 για 32 και 6 κιλά αντίστοιχα, πλην όμως δεν αναφέρουν ούτε συγκεκριμένες ποσότητες ελαιολάδου για όλο το κρίσιμο χρονικό διάστημα ώστε να κρίνονται ικανές για βιοπορισμό ούτε και συγκεκριμένο εισόδημα ...

Επειδή, από το συνδυασμό και τη συνεκτίμηση όλων των παραπάνω, συνάγεται ότι η αιτούσα ουδέποτε απασχολήθηκε με τη γεωργία κατά τρόπο βιοποριστικό, αλλά μόνον ευκαιριακά, αφού από τα υπάρχοντα στοιχεία δεν προκύπτει, καθ'όλο το κρίσιμο χρονικό διάστημα, παράδοση ή πώληση συγκεκριμένων ποσοτήτων συστηματικός και βιοποριστικός χαρακτήρας της ενασχόλησης και επομένως η ευκαιριακή της αγροτική ενασχόληση και αν υποτεθεί αληθής, δεν μπορεί να της προδώσει την ιδιότητα της κατ'επάγγελμα αγρότισσα».

β. Στο υπόμνημα του Ο.Γ.Α. που κατατέθηκε ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Μυτιλήνης κατά την εκδίκαση της προσφυγής της Μ.Κ. κατά της ανωτέρω αποφάσεως του Ο.Γ.Α., και περιήλθε εις γνώση μας από το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Ο.Γ.Α., εκτίθεται (σελ. 6) ότι «η προσφεύγουσα έχει ήδη υποβάλει στον ... Ο.Γ.Α. την με αριθ. πρωτ. 1939/17-3-2009 νέα αίτησή της για χορήγηση σύνταξης γήρατος, η οποία κρίνεται με διαφορετικές διατάξεις [: της κυρωθείσης με νόμο Συμφωνίας Κοινωνικής Ασφάλισης μεταξύ Ελλάδας και Αυστραλίας, όπου η παραγωγός είχε εργασθεί ως εργάτρια], σύμφωνα με τις οποίες ... εκτός από τις άλλες προϋποθέσεις, προβλέπεται ότι η λήψη οποιασδήποτε σύνταξης από την Αυστραλία, δεν αποτελεί πλέον κώλυμα για τη λήψη της σύνταξης γήρατος από τον Ο.Γ.Α. ... Η εξέταση της αίτησης αυτής δεν έχει μέχρι σήμερα ολοκληρωθεί».

6. Επιπλέον, από το φάκελο της υποθέσεως, προκύπτει ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Ειδική Γραμματεία – Διαχειριστική Αρχή ΕΠΑΑ απηύθυνε προς τον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Δ/σης Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EUROPEAN COMMISSION – DIRECTOR GENERAL OF DG AGRICULTURE) το υπ'αριθ. 80/5-1-2007 έγγραφό του, με θέμα «Γνωστοποίηση έναρξης πληρωμών ανειλημμένων υποχρεώσεων».

7. Στο έγγραφο αυτό εκτίθενται τα εξής :

«5. Οι αιτήσεις συνδρομής για τις ανωτέρω δαπάνες του ΕΓΤΑΑ θα υποβληθούν από τον Οργανισμό Πληρωμής με βάση τα οριζόμενα στον Καν. 1290/05 και τα ποσά της κοινοτικής συμμετοχής που έχουν περιληφθεί στο ΠΑΑ τα οποία σε ποσοστό επί της συγχρηματοδοτούμενης δαπάνης έχουν ορισθεί ως ακολούθως :

- Πρόωρη Συνταξιοδότηση

Το σύνολο των δαπανών των ανειλημμένων υποχρεώσεων θα καλυφθεί από Εθνικούς πόρους».

8. Η ανωτέρω δήλωση απεικονίζεται στον Πίνακα 1 του εγγράφου αυτού με τίτλο «Χρηματοδότηση ανειλημμένων υποχρεώσεων μέτρων ΕΠ κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013», στον οποίον εμφανίζονται τα ποσά ανειλημμένων υποχρεώσεων από το Μέτρο «Πρόωρη Συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών» της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Το Μέτρο αυτό χαρακτηρίζεται ως «Παλιό μέτρο

(Κρατική ενίσχυση)» και η ένδειξη «κοινοτική συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)» εμφανίζεται μηδενική.

9. Περαιτέρω, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013, (13^η έκδοση, Ιούνιος 2013, σελ. 194) προβλέπεται ότι : «Με τον όρο παλαιά μέτρα νοούνται τα μέτρα που εφαρμόστηκαν την Γ΄ Προγραμματική Περίοδο στα πλαίσια του Άξονα Ι του ΕΠΑΑ και είναι:

A) Το μέτρο της πρόωρης συνταξιοδότησης των γεωργών, όπως εφαρμόστηκε με νομική βάση τον Καν. 2079/92 ...

Τα παλαιά μέτρα (ανειλημμένες υποχρεώσεις) θα εκτελούνται από εθνικές πιστώσεις».

Το ερώτημα

10. Κατόπιν των ανωτέρω δεδομένων, μας ετέθησαν από την ερωτώσα υπηρεσία τα ακόλουθα ερωτήματα :

«A) Με την αριθμ. 299/2011 απόφαση του Διοικητικού εφετείου Τριπόλεως η οποία κατέστη αμετάκλητος ο Θ.Π. δεν συνταξιοδοτείται από τον ΟΓΑ, ενώ αυτός διήνησε το χρονικό διάστημα δέσμευσης στο πρόγραμμα της Πρόωρης Συνταξιοδότησης λαμβάνοντας μειωμένη αποζημίωση από το 65ο έτος της ηλικίας του. Προκύπτει ζήτημα καταβολής οφειλόμενου ποσού από την ημερομηνία αυτή μέχρι την αποδέσμευση του από το πρόγραμμα το οποίο ζητεί με αίτησή του στην Υπηρεσία μας;

Το ύψος του οφειλόμενου ποσού που ζητεί ο Θ.Π. με την αίτησή του επηρεάζεται σε σχέση με το προαναφερθέν ιστορικό (ημερομηνία αίτησης, χρονική στιγμή που ήταν σε θέση να την υποβάλλει μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης του Εφετείου και μη άσκηση περαιτέρω ένδικου μέσου);

B) Για την Μ.Κ. εκκρεμεί στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Μυτιλήνης η εκδίκαση προσφυγής της κατά του ΟΓΑ διεκδικώντας την συνταξιοδότησή της από 1-7-2002. Δεδομένης της αποδέσμευσής της από το πρόγραμμα και την μη δυνατότητα προσκόμισης εκ μέρους της βεβαίωσης μη συνταξιοδότησής της από τον ΟΓΑ, ή την υποβολή αιτήματός της αντίστοιχου με τον Θ.Π. καθόσον εκκρεμεί το αίτημα συνταξιοδότησής της στα Δικαστήρια :

Η Υπηρεσία μας πώς μπορεί να αντιμετωπίσει την περίπτωση αυτή όσον αφορά την καταβολή οφειλόμενου ποσού που μπορεί να απαιτήσει η Μ.Κ. μελλοντικά;

Μέχρι ποίου χρονικού διαστήματος η υπόθεση αυτή μπορεί να παραμένει σε εκκρεμότητα ως υποχρέωση της Υπηρεσίας για την καταβολή οφειλόμενου ποσού καθόσον δεν νομιμοποιείται η καταβολή αυτού μέχρι σήμερα, έως ότου οριστικοποιηθεί η συνταξιοδότηση ή μη της Μ. Κ. από τον ΟΓΑ»;

Νομοθετικό πλαίσιο

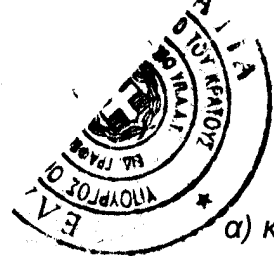
Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2079/92 του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1992 για τη θέσπιση κοινοτικού καθεστώτος παροχής ενισχύσεων στην πρόωρη συνταξιοδότηση των γεωργών

11. Στο προοίμιο του κανονισμού εκτίθεται ότι : «θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η πρόωρη παύση της γεωργικής δραστηριότητας με στόχο τη βελτίωση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων» και ότι «η λήψη μέτρων χορήγησης ενισχύσεων στην πρόωρη συνταξιοδότηση μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση ενός εισοδήματος στους ηλικιωμένους γεωργούς τους υπευθύνους μιας εκμετάλλευσης οι οποίοι αποφασίζουν να διακόψουν τη γεωργική τους δραστηριότητα, να ενθαρρύνει την αντικατάσταση αυτών των ηλικιωμένων γεωργών από γεωργούς οι οποίοι θα μπορέσουν να βελτιώσουν τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων που εναπομένουν και την αναδιάθεση των γεωργικών γαιών για μη γεωργικές χρήσεις, εφόσον δεν υπάρχουν γεωργοί οι οποίοι μπορούν να αναλάβουν την καλλιέργειά τους υπό ικανοποιητικούς από άποψη βιωσιμότητας όρους».

12. Αντιστοίχως, στην διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2, εδ. α) του κανονισμού, ορίζεται ότι οι ενισχύσεις στην πρόωρη συνταξιοδότηση συμβάλλουν «στην παροχή ενός εισοδήματος στους ηλικιωμένους κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων οι οποίοι αποφασίζουν να διακόψουν τη γεωργική τους δραστηριότητα».

13. Στην διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1, εδ. δ), ορίζεται ότι : «οι ενισχύσεις για την πρόωρη συνταξιοδότηση που χορηγούνται στους αποχωρούντες γεωργούς είναι δυνατόν να έχουν τις εξής μορφές: ... δ) συμπληρωματική σύνταξη, εφόσον το καθορισθέν από το εθνικό καθεστώς συνταξιοδότησης ποσό είναι πολύ μικρό για να ενθαρρυνθεί η παύση της γεωργικής δραστηριότητας ...

Το συνολικό συγχρηματοδοτούμενο ποσό ανά εκμετάλλευση υπολογίζεται με τη μέθοδο αναφοράς που βασίζεται στους ακόλουθους όρους:

α) καταβολή, από την ηλικία της πρόωρης συνταξιοδότησης έως τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης, ετήσια αποζημίωσης ύψους 4 000 Ecu ανά εκμετάλλευση επαυξημένη με ετήσια προμοδότηση 250 Ecu ανά εκτάριο. Το συνολικό ετήσιο ποσό Ecu ανά εκμετάλλευση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 10 000 Ecu,

β) καταβολή, ενδεχομένως, ετήσιας συμπληρωματικής σύνταξης η οποία, προστιθέμενη στο σύννηθες ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται από το κράτος μέλος επιτρέπει να επιτευχθεί το ίδιο συνολικό ετήσιο ποσό με το αναφερόμενο στο στοιχείο α),

14. Περαιτέρω, στην διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του κανονισμού ορίζεται ότι : «Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους όρους που πρέπει να πληρούνται από τους ενδιαφερομένους, οι οποίοι περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Όσον αφορά τους αποχωρούντες γεωργούς:

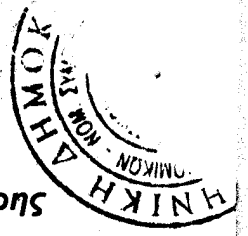
- να έχουν ασκήσει τη γεωργική δραστηριότητα ως κύρια απασχόληση τουλάχιστον κατά τα δέκα τελευταία χρόνια πριν από την αποχώρησή τους».

N. 2237/1994 (149A/15-9-1994), Εφαρμογή του κανονισμού (Ε.Ο.Κ.) αριθ. 2079/1992, ρύθμιση συναφών θεμάτων και άλλες διατάξεις

15. Σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, «τα μέτρα, τα οποία είναι απαραίτητα για την εκτέλεση του Κανονισμού (Ε.Ο.Κ.) αριθ. 2079/1992 του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1992 "για τη θέσπιση κοινοτικού καθεστώτος παροχής ενισχύσεων στην πρόωρη συνταξιοδότηση των γεωργών", καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας».

16. Στην διάταξη της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, ορίζεται ότι : «η χορήγηση της ετήσιας αποζημίωσης στους δικαιούχους, στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, δεν υπόκειται σε καμιά κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου και δεν λογίζεται, σε καμιά περίπτωση, ως συνταξιοδοτική παροχή, ούτε αποτελεί λόγο στέρησης ή αναστολής των προϋποθέσεων για την απόκτηση δικαιώματος σύνταξης των δικαιούχων από τον Ο.Γ.Α.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής, στο μέτρο των δικαιούχων που θα ενταχθούν σε αυτό και μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, λογίζονται ως "ενεργοί αγρότες" σε ό,τι αφορά τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψή τους».

ΚΥΑ 407756/6081/1994 (Β' 711/21-9-1994), Πρόγραμμα Πρόωρης Συνταξιοδότησης Αγροτών στα πλαίσια εφαρμογής του Καν. (ΕΟΚ) 2079/92

17. Σε εκτέλεση της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 2237/1994, εκδόθηκε η εν λόγω ΚΥΑ.

18. Στο άρθρο 2 εδ. γ) ορίζεται ως «γεωργός κατά κύρια απασχόληση» «το φυσικό πρόσωπο το οποίο λαμβάνει τουλάχιστον το 50% του συνολικού του εισοδήματος από την απασχόλησή του στη γεωργική εκμετάλλευση και απασχολείται σ'αυτήν αυτοπροσώπως και επαγγελματικά τουλάχιστον κατά το 50% του συνολικού χρόνου απασχόλησής του».

19. Στις διατάξεις των εδαφίων θ) και ι) του άρθρου 3 της κ.υ.α., ορίζονται τα εξής:

«θ) Αφ'ότου συμπληρωθεί το νόμιμο όριο ηλικίας (65ο έτος) για συνταξιοδότηση του δικαιούχου από τον Ο.Γ.Α., γίνεται συμψηφισμός "Πρόωρης Σύνταξης" και της εκάστοτε χορηγούμενης κατώτερης σύνταξης γήρατος Ο.Γ.Α. στο ύψος της "Πρόωρης Σύνταξης".

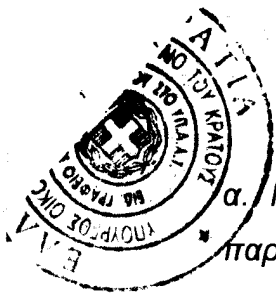
ι) Η χορήγηση της ετήσιας αποζημίωσης στους δικαιούχους σε καμία περίπτωση δεν λογίζεται ως συνταξιοδοτική παροχή και δεν υπόκειται σε καμία κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου όπως ο Νόμος 2237/94 ορίζει».

Ν. 4270/2014: Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης - εποπτείας (οδηγία 2011/85), Δημόσιο Λογιστικό κλπ.

20. Σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 140 του νόμου αυτού, «οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου ... παραγράφεται μετά την παρέλευση πενταετίας, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής».

21. Κατά την διάταξη του άρθρου 141, «η παραγραφή οποιασδήποτε απαίτησης κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και είναι δυνατή η δικαστική της επιδίωξη, με την επιφύλαξη κάθε άλλης ειδικής διάταξης του νόμου αυτού».

22. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις των εδαφίων α' και β' του άρθρου 143, «με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, η παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο:

α. Με την υποβολή της υπόθεσης στο δικαστήριο ή σε διαιτητές, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων, του δικαστηρίου ή των διαιτητών.

β. Με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αίτησης για την πληρωμή της απαίτησης, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγγραφη απάντηση του διατάκτη ή της αρμόδιας για την πληρωμή της απαίτησης αρχής. Αν η αρμόδια δημόσια αρχή δεν απαντήσει, η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο έξι (6) μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αίτησης. Υποβολή δεύτερης αίτησης δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή».

23. Εν συνεχεία, όπως ορίζεται στην διάταξη του άρθρου 144, «η παραγραφείσα απαίτηση κατά του Δημοσίου δεν αντιτάσσεται για συμψηφισμό. Κάθε ποσό που κατέβαλε το Δημόσιο μετά την παραγραφή της απαιτήσεως κατ' αυτού, έστω και αν γνώριζε την παραγραφή, δικαιούται να το αναζητήσει. Παραίτηση του Δημοσίου από τη συμπληρωμένη παραγραφή ή η με οποιονδήποτε τρόπο αναγνώριση από αυτό της παραγεγραμμένης απαίτησης είναι άκυρη. Η παραγραφή λαμβάνεται υπόψη αυτεπάγγελτα από τα δικαστήρια».

24. Όσον αφορά τη διακοπή της παραγραφής, έχει κριθεί ότι «... διακοπή της παραγραφής αξιώσεως επιφέρει η υποβολή της αφορώσης την συγκεκριμένη αυτή αξίωση υποθέσεως σε δικαστήριο και όχι η υποβολή σε δικαστήριο υποθέσεως αφορώσης άλλη αξίωση, έστω και παρόμοια ή πηγάζουσα από την αυτή αιτία» (ΣΤΕ 4024/2010, σκέψη 7, ιστοσελίδα ΝΟΜΟΣ).

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

25. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του δοθέντος πραγματικού του ερωτήματος, προκύπτουν τα ακόλουθα :

Ως προς τον Θ.Π.

26. Σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του κανονισμού 2079/92, οι αποχωρούντες γεωργοί, προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα, θα πρέπει να έχουν ασκήσει τη γεωργική δραστηριότητα ως κύρια απασχόληση, τουλάχιστον κατά τα δέκα τελευταία χρόνια πριν από την αποχώρησή τους. Και τούτο διότι σκοπός του κανονισμού, όπως εκτίθεται στο προοίμιό του και στην διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2, εδ. α), είναι, από τη μία πλευρά, η εξασφάλιση

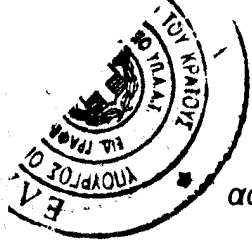
ενός εισοδήματος στους ηλικιωμένους γεωργούς, λόγω του ότι αποφασίζουν να διακόψουν τη γεωργική τους δραστηριότητα, και ταυτόχρονα, από την άλλη πλευρά, η συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας από άλλους γεωργούς, οι οποίοι θα μπορέσουν να βελτιώσουν τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων. Σε περίπτωση δε που δεν υπάρχουν γεωργοί οι οποίοι μπορούν να αναλάβουν την καλλιέργειά των εκμεταλλεύσεων υπό ικανοποιητικούς από άποψη βιωσιμότητας όρους, αναδιατίθενται οι γεωργικές γαίες για μη γεωργικές χρήσεις.

27. Όπως έχει γίνει δεκτό από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 11ης Απριλίου 2013, ECLI:EU:C:2013:223, C-401/11, *Blanka Soukupová*, σκέψεις 23-26) «... ο μηχανισμός ενίσχυσης της πρόωρης συνταξιοδότησεως των γεωργών ... έχει ως σκοπό να συμβάλει, ιδίως, στην παροχή εισοδήματος στους ηλικιωμένους γεωργούς, οι οποίοι αποφασίζουν να παύσουν τη γεωργική δραστηριότητά τους και στην ενθάρρυνση της αντικαταστάσεως των ηλικιωμένων αυτών γεωργών από άλλους, οι οποίοι θα μπορέσουν να βελτιώσουν, ενδεχομένως, την οικονομική βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που εναπομένουν ...

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η συγκεκριμένη ενίσχυση για την πρόωρη συνταξιοδότηση συνιστά οικονομική παρότρυνση με σκοπό να ενθαρρύνει τους ηλικιωμένους γεωργούς να παύσουν οριστικώς τις γεωργικές δραστηριότητές τους νωρίτερα απ' ό,τι θα έπρατταν υπό συνήθεις περιστάσεις και, συνεπώς, να διευκολύνει τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό του γεωργικού τομέα προκειμένου να διασφαλισθεί καλύτερα η βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων».

Συνεπώς, κατά το ως άνω Δικαστήριο, «η ... ενίσχυση για την πρόωρη συνταξιοδότηση των γεωργών συνιστά μέσο της χρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) κοινής γεωργικής πολιτικής που αποσκοπεί στη διασφάλιση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, και όχι παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως ...».

28. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 2237/1994 και άρθρο 3 εδ. ι) της κ.υ.α. 407756/6081/1994), η εν λόγω ενίσχυση «δεν λογίζεται, σε καμιά περίπτωση, ως συνταξιοδοτική παροχή, ούτε αποτελεί λόγο στέρησης ή αναστολής των προϋποθέσεων για την απόκτηση δικαιώματος σύνταξης των δικαιούχων από τον Ο.Γ.Α.», ενώ, «κατά τη διάρκεια της παραμονής στο μέτρο των δικαιούχων που θα ενταχθούν σε αυτό και μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, λογίζονται ως "ενεργοί αγρότες" σε ό,τι αφορά τα

ασφαλιστικά τους δικαιώματα και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψή τους». Με τη συμπλήρωση δε του νομίμου ορίου ηλικίας για συνταξιοδότηση του δικαιούχου από τον Ο.Γ.Α., γίνεται συμψηφισμός πρόωρης σύνταξης και της εκάστοτε χορηγούμενης κατώτερης σύνταξης γήρατος Ο.Γ.Α. στο ύψος της πρόωρης σύνταξης (άρθρο 3, εδ. θ) της κ.υ.α. 407756/6081/1994).

29. Συνεπώς, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η ενίσχυση της πρόωρης συνταξιοδότησης είναι ανεξάρτητη από τη σύνταξη γήρατος και δεν υπόκειται στις προϋποθέσεις θεμελιώσεως συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή χορήγησης σύνταξης, αλλά υπόκειται μόνο στις προϋποθέσεις και τους όρους που τίθενται από το Πρόγραμμα και τους οικείους κανονισμούς, όπως έχουν προεκτεθεί.

30. Ο όρος δε «συμψηφισμός» χρησιμοποιείται, όχι με την αμιγώς νομική του έννοια, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 440 του Αστικού Κώδικα¹, αλλά με την έννοια του συνυπολογισμού του ποσού της σύνταξης γήρατος στο ποσό της ενίσχυσης πρόωρης συνταξιοδότησης και της εκ του νόμου απόσβεσης της απαίτησης από την ενίσχυση κατά το μέτρο που καλύπτεται από την σύνταξη γήρατος.

31. Όπως σαφώς προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις, η επέλευση του συμψηφισμού προϋποθέτει την παράλληλη ύπαρξη των δύο απαιτήσεων, δηλαδή της απαίτησης από σύνταξη γήρατος και της απαίτησης από την ενίσχυση της πρόωρης συνταξιοδότησης.

32. Στην προκειμένη περίπτωση, όσον αφορά τον δικαιούχο Θ.Π., στο ερώτημα γίνεται επίκληση της υπ' αριθ. 299/2011 αμετάκλητης απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως, στην οποία διαλαμβάνονται κρίσεις για μη άσκηση γεωργικής δραστηριότητας κατά κύρια απασχόληση από τον εν λόγω δικαιούχο από το 1959 και εντεύθεν, κάτι που είναι αντίθετο σε βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο Πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την οποία απαιτείται οι δικαιούχοι να έχουν ασκήσει τη γεωργική δραστηριότητα ως κύρια απασχόληση τουλάχιστον κατά τα δέκα τελευταία χρόνια πριν από την ένταξή τους στο Πρόγραμμα (άρθρο 5 παρ. 1 του κανονισμού 2079/92).

33. Ανεξάρτητα από τις αμφιβολίες που τυχόν δημιουργούνται από τα γενόμενα δεκτά με την ανωτέρω δικαστική απόφαση και ανεξάρτητα από το πώς θα συνεκτιμηθούν αυτά από την αρμόδια υπηρεσία, από το συνδυασμό των

¹ Άρθρο 440 ΑΚ : «Ο συμψηφισμός επιφέρει απόσβεση των μεταξύ δύο προσώπων αμοιβαίων απαιτήσεων, όσο καλύπτονται, αν είναι ομοειδείς κατά το αντικείμενο και ληξιπρόθεσμες».

διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 2237/1994 και του άρθρου 3 εδ. θ) και ι) της κ.υ.α. 407756/6081/1994, προκύπτει ότι, σε περίπτωση που κριθεί ότι ο παραγωγός δεν δικαιούται σύνταξης γήρατος, δεν υφίσταται σχετική απαίτηση και, συνεπώς δεν υπάρχει έδαφος για τον προβλεπόμενο συμψηφισμό.

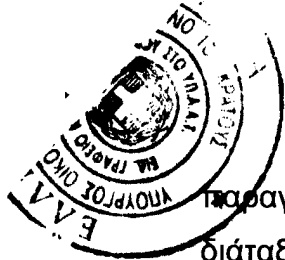
34. Περαιτέρω, το αιτούμενο από τον Θ.Π. ποσό, επηρεάζεται από τις διατάξεις περί παραγραφής της αξιώσεώς του κατά του Δημοσίου.

35. Σημειωτέον ότι, στην προκειμένη περίπτωση, βάσει των προεκτεθεισών διατάξεων των οικείων κανονισμών και της εθνικής νομοθεσίας (βλ. ανωτέρω, παρ. 13, 16 και 19) πρόκειται περί ετησίων αξιώσεων των δικαιούχων, οι οποίες, βάσει ειδικών προβλέψεων του Προγράμματος (βλ. ανωτέρω, παρ. 6-9) βαρύνουν τον εθνικό προϋπολογισμό και, κατά συνέπεια, διέπονται από τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού (βλ. ανωτέρω, παρ. 20-24).

36. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία οι προεκτεθείσες διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 140, του άρθρου 141 και του εδαφίου β' του άρθρου 143 του ν. 4270/2014, καθώς και το ότι διακοπή της παραγραφής αξιώσεως επιφέρει η υποβολή της αφορώσης την συγκεκριμένη αυτή αξίωση υποθέσεως σε δικαστήριο και όχι η υποβολή σε δικαστήριο υποθέσεως αφορώσης άλλη αξίωση, έστω και παρόμοια ή πηγάζουσα από την αυτή αιτία (βλ. ανωτέρω, παρ. 24).

37. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού : α) η παραγραφή κατά του Δημοσίου είναι πενταετής και αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους, κατά το οποίο γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική της επιδίωξη και β) η παραγραφή διακόπτεται, υπό τις προϋποθέσεις της διατάξεως του εδαφίου β' του άρθρου 143, με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αίτησης για την πληρωμή της απαίτησης.

38. Περαιτέρω, η αξίωση για τη χορήγηση σύνταξης γήρατος αποτελεί τον έναν από τους δύο όρους του συμψηφισμού. Στην προκειμένη περίπτωση, διαπιστώθηκε η ανυπαρξία της αξίωσης αυτής με την υπ' αριθ. 299/2011 αμετάκλητη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Επομένως, η δικαστική επιδίωξη της αξίωσης για καταβολή του επιπλέον ποσού της ενίσχυσης δεν ήταν δυνατή πριν από την έκδοση της ανωτέρω δικαστικής απόφασης. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 141, χρόνος έναρξης της παραγραφής της αξίωσης αυτής είναι το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο εκδόθηκε η εν λόγω δικαστική απόφαση. Περαιτέρω, διακοπή της

παραγραφής επήλθε με την υποβολή της αίτησης για πληρωμή, σύμφωνα με τη διάταξη του εδ. β' του άρθρου 143, του ν. 4270/2014 περί Δημοσίου Λογιστικού.

Ως προς την Μ.Κ.

39. Όπως προκύπτει από το ιστορικό της υπόθεσης που έχει τεθεί υπόψη μας, αλλά και από την διατύπωση του ερωτήματος, η διαφορά της δικαιούχου με τον Ο.Γ.Α., όσον αφορά το συνταξιοδοτικό της δικαίωμα, είναι ακόμα εκκρεμής, ενώ, το 2009, η δικαιούχος υπέβαλε στον Ο.Γ.Α. νέα αίτηση για χορήγηση σύνταξης γήρατος, με διαφορετική νομική βάση. Επιπλέον, η δικαιούχος δεν έχει υποβάλει αίτημα πληρωμής, ενώ ερωτώμεθα πώς μπορεί να αντιμετωπισθεί η καταβολή ποσού που μπορεί αυτή να απαιτήσει μελλοντικά.

40. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 (Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους), απαιτεί την υποβολή ερωτημάτων, βάσει συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών και σαφώς προσδιορισμένου ιστορικού της υπόθεσης, η οποία πρόκειται να κριθεί. Κατά συνέπεια, ως προς την εν λόγω δικαιούχο, πρόκειται για υποθετικό ερώτημα που υποβάλλεται πρόωρα και, για το λόγο αυτό, δεν μπορεί, στο παρόν στάδιο, να απαντηθεί.

Απάντηση

41. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί των ως άνω τεθέντων ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί, ομοφώνως ως εξής :

Ως προς το ερώτημα υπό το στοιχείο Α) που αφορά τον Θ.Π.

42. Ανεξάρτητα από τις αμφιβολίες που τυχόν δημιουργούνται από τα γενόμενα δεκτά με την υπ' αριθ. 299/2011 αμετάκλητη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως, ως προς την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας ως κύριας απασχόλησης από τον δικαιούχο και από τη συνεκτίμηση αυτών από την αρμόδια υπηρεσία, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 2237/1994 και του άρθρου 3 εδ. θ) και ι) της κ.υ.α. 407756/6081/1994, προκύπτει ότι, σε περίπτωση που κριθεί ότι ο παραγωγός δεν δικαιούται σύνταξης γήρατος, δεν υφίσταται σχετική απαίτηση και, συνεπώς δεν υπάρχει έδαφος για τον προβλεπόμενο συμψηφισμό.

43. Περαιτέρω, το αιτούμενο από τον Θ.Π. ποσό, επηρεάζεται από τις διατάξεις περί παραγραφής της αξίωσής του κατά του Δημοσίου και κατά τον υπολογισμό

του θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 140, του άρθρου 141 και του εδαφίου β' του άρθρου 143 του ν. 4270/2014 περί Δημοσίου Λογιστικού.

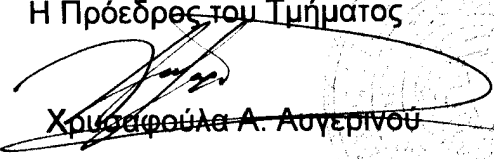
Ως προς το ερώτημα υπό το στοιχείο Β) που αφορά την Μ.Κ.

44. Όπως προκύπτει από το ιστορικό της υπόθεσης, που έχει τεθεί υπόψη μας, αλλά και από την διατύπωση του ερωτήματος, πρόκειται για υποθετικό ερώτημα, που υποβάλλεται πρόωρα και, για το λόγο αυτό, δεν μπορεί, στο παρόν στάδιο, να απαντηθεί, σύμφωνα με τη διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 (Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).

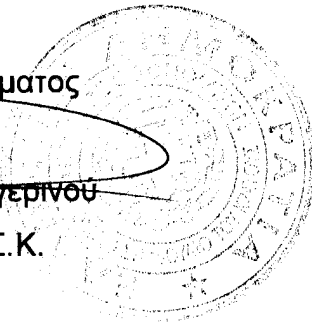
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 3 - 2-2016

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Χρυσούλα Α. Αυγερινού

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ελένη Λευθεριώτου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.